

Avoin kirje työ- ja elinkeinotoimistoille

Työttömän työnhakijan oikeusturva papinvirkaa tarjottaessa

Kirkon akateemiset – Kyrkans akademiker AKI r.y. haluaa tällä kirjeellä kiinnittää työ- ja elinkeinotoimistojen huomion niiden menettelytapoihin tilanteissa, jossa nämä ovat lähettäneet teologian maisteriksi kouluttautuneille henkilöille työttömyysturvalain 2 a luvun 4 §:n mukaisia työtarjouksia seurakuntien ja seurakuntayhtymien papinviroista. AKIn tietoon on tullut tapauksia, joissa työ- ja elinkeinotoimisto on antanut työttömyysetuuden epäävän työvoimapolitiittisen lausunnon Q5 silloin, kun henkilö on jättänyt hakematta papinvirkaa, johon hänellä ei ole ollut kirkkolaissa määriteltyä kelpoisuutta (pappisvihkimys).

Pätevyysvaatimuksena kaikkiin papin virkoihin (kirkkoherra, kappalainen, seurakuntapastori, oppilaitospastori, sairaalapastori jne.) on pappisvihkimys (kirkkolaki 5:1 a §, kirkkojärjestys 6:1 §). Kirkkoherran ja kappalaisen virat seurakunnissa sekä seurakuntayhtymien papinvirat täytetään julkisella hakumenettelyllä. Kirkkolain 6. luvun 12 §:n mukaan "sellaiseen virkasuhteeseen, joka on ollut julkisesti haettavana, voidaan ottaa vain henkilö, joka on hakenut sitä kirjallisesti ennen hakuajan päättymistä ja tuolloin täyttää kelpoisuusvaatimukset."

Mikäli henkilöä ei ole vihitty papiksi, hän ei täytä kelpoisuusehtoa hakuajan kuluessa eikä häntä voida valita papinvirkaan julkisessa hakumenettelyssä. Papiksi vihkimätöntä henkilöä ei siis voida valita kirkkoherraksi, kappalaiseksi eikä seurakuntayhtymän papinvirkaan, kuten sairaalapastorin tai oppilaitospastorin virkaan.

Papiksi vihkimätön henkilö voi tulla valituksi ainoastaan sellaisiin papinvirkoihin, joita ei täydetä julkisella hakumenettelyllä eikä niissä siten edellytetä pappisvihkimystä ennen hakuajan päättymistä. Näitä ovat seurakuntien – ei seurakuntayhtymien – seurakuntapastorin virat sekä papinvirkojen sijaisuudet (KL 6:11 §). Koska kirkkolain 6. luvun 14 § kieltää nimeämistä papinvirkaan henkilöä, jota ei ole vihitty papiksi, voi papiksi vihkimätön henkilö tulla nimetyksi ainoastaan papinvirkojen sijaisuuksiin sekä seurakuntien seurakuntapastorin virkoihin sillä edellytyksellä, että piispa ja tuomiokapituli päättävät vihkiä tämän papiksi ennen virantoimitusvelvollisuuden alkamista.

AKIn tietoon on tullut tapauksia, joissa työ- ja elinkeinotoimisto on antanut työttömyysetuuden epäävän työvoimapolitiittisen lausunnon Q5 silloin, kun henkilö on jättänyt hakematta papinvirkaa, johon hänellä ei ole ollut kirkkolaissa määriteltyä kelpoisuutta, kun tätä ei ole vihitty papiksi. AKIn käsityksen mukaan kirkkolain 6. luvun 14 § ehdoton kieltäminen valita papinvirkaan papiksi vihkimätöntä henkilöä muodostaa pappisvihkimystä vailla olevalle henkilölle työttömyysturvalain 2 a luvun 5 § mukaisen päteväen syyn kieltäytyä työ- ja elinkeinotoimiston lähettämästä työtarjouksesta, joka koskee julkisessa hakumenettelyssä täytettävää papinvirkaa.

Työttömyysturvalaissa ei ole säädetty tyhjentevästi pätevästä syystä työstä kieltäytymiseen. Tämä todetaan myös työ- ja elinkeinoministeriön *Ohjeessa TE-toimiston tehtävistä työttömyysturvajärjestelmän toimeenpanossa* (30.12.2016, s. 48). Työttömyysturvalaki ei nimenomaisesti mainitse kelpoisuuden puutetta päteväksi syyksi kieltäytyä työ- ja elinkeinotoimiston tarjoamasta työstä. AKI kuitenkin katsoo, että pappisvihkimyksen puute on työttömyysturvalain 2 a luvun 5 §:n 3. mom. mukainen muu peruste, jonka perusteella henkilö saa kieltäytyä hänelle tarjotusta työstä, koska hänellä ei ole tosiasiallista mahdollisuutta tulla julkisessa hakumenettelyssä valituksi papin virkaan ilman pappisvihkimystä.

Edellä mainitussa työ- ja elinkeinotoimistoille tarkoitettussa ohjeessa (s. 50) todetaan edelleen, että työnhakijalta ei aina voida edellyttää, että hän osaisi vedota työttömyysturvalaissa tarkoitettuun pätevään syyhyyn ja että työ- ja elinkeinotoimiston tulee ottaa viran puolesta mainitut seikat huomioon selvitetäessä

työnhakijan työstä kieltäytymistä, jos käytettävissä olevan selvityksen perusteella on ilmeistä, että henkilöllä olisi ollut pätevä syy menettelyynsä, jotta kansalaisten yhdenvertaisuus toteutuisi paremmin. AKI katsoo, että kirkkolain ja kirkkojärjestyksen määräykset julkisesta hakumenettelystä ja papinvirkojen kelpoisuusvaatimuksista ovat sellaisia käytettävissä olevia ilmeisiä selvityksiä, jotka työ- ja elinkeinotoimistojen tulee ottaa huomioon viran puolesta.

Tilanteita, joissa pappisvihkimystä vailla oleva työtön työnhakija menettää oikeutensa työttömyysetuuteen 60 päiväksi siitä syystä, että työ- ja elinkeinotoimisto edellyttää tämän hakevan tehtäviä, joihin tämä ei lain mukaan voi tulla valituksi, ei voida pitää työnhakijan kannalta kohtuullisena. Työ- ja elinkeinotoimiston tulee viranomaisena täyttää hallintolain sille asettamat velvoitteet puolueettomuudesta sekä toimenpiteiden oikeasta suhteesta tavoiteltuun päämäärään nähden. Toimenpiteiden suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Edellä kuvatun perusteella Kirkon akateemiset – Kyrkans akademiker AKI r.y. edellyttää, että työ- ja elinkeinotoimistot jatkossa katsovat, että pappisvihkimyksen puute on työttömyysturvalain 2 a luvun 5 §:n mukainen pätevä syy kieltäytyä hakemasta kirkkoherran ja kappalaisen virkoja sekä seurakuntayhtymän papinvirkoja. Työvoimapolitiittisia lausuntoja käsittelevät työntekijät on koulutettava siten, että työttömältä työnhakijalta ei aiheuttomasti evätä työttömyysetuutta.

Helsingissä 27.10.2017

Eija Nivala
puheenjohtaja

Jussi Junni
toiminnanjohtaja

Kirkon akateemiset – Kyrkans akademiker AKI r.y. on akavalainen työmarkkinajärjestö, jonka jäsenliitot, Suomen Kanttori-urkuriiliitto, Suomen kirkon pappisliitto ja Suomen teologiliitto, edustavat 5 800 pappia, kanttoria, teologia sekä teologian ja kirkkomusiikin opiskelijaa.

Jakelu: Työ- ja elinkeinotoimistot
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta

Tiedoksi: Kirkkohallitus
Kirkon työmarkkinalaitos
Piispainkokous
Hiippakuntien tuomiokapitulit

Lisätietoja:

Kirkon akateemiset – Kyrkans akademiker AKI r.y.
Jussi Junni
Toiminnanjohtaja
(09) 4270 1507
jussi.junni@akiliitot.fi